

СЛОВО

в неделя 24-та след Петдесетница

За стремежа към придобиване на най-висшия дар на Светия Дух - съвършената любов и кротост.

Произнесено в руската църква "Св. Николай", гр. София 11/24.11.1946 г.

ДНЕС на Божествената литургия светата Църква предложи на нашето внимание, мои възлюбени в Христа чеда, евангелското повествование за изцеляването от Господа на кръвоточивата жена и за възкресяването дъщерята на Иаир.

Когато човек слуша това повествование, неволно си мисли колко блажени са били хората, сред които е живял и действувал нашият Спасител Иисус Христос и особено Неговите ученици, които са били очевидци на тези дивни Христови чудеса. Не напразно Господ им казвал: Вашите пък очи са блажени, задето виждат, и ушите ви - задето чуват; защото, истина ви казвам, мнозина пророци и праведници са много желали да видят, каквото виждате, и не видяха, и да чуят, каквото вие чувате, и не чува (Мат. 13:16-17). Впрочем Господ е нарекъл Своите ученици блажени в сравнение със старозаветните, но не и в сравнение с новозаветните праведници, макар някои от тях да са били отдалечени с много векове от земния живот на Христа Спасителя. Действително, всички истински Христови последователи, които са живели след апостолите, също са били блажени, защото и те не са били лишени от съзерцаването на дивните чудеса, които Сам Господ извършвал в техния живот, но вече чрез свети люде, чрез св. икони, чрез мощи на Свои угодници или чрез други благодатни източници.

Дори нещо повече. Господ е казал на Своите ученици: Истина, истина ви казвам: който вярва в Мене, делата, що аз върша, и той ще върши, и по-големи от тях ще върши (Йоан 14:12). И ние знаем от книгата "Деяния на светите апостоли", че кърпите и убрусите на св. ап. Павел изцелявали болестите у хората (Деян. 19:12). Дори сянката на св. ап. Петър била целебна за людете (Деян. 5:15). А от църковното предание ни е известно, че великият апостол св. Йоан Богослов веднъж възкресил от мъртвите няколкостотин души.

Днес светата Църква празнува паметта на св. великомъченик Мина, който особено се почита в България. Може би на мнозина от вас, мои възлюбени

в Христа братя и сестри, са известни поразителните чудеса, които той е извършвал след своята мъченическа кончина.

Скоро след нея великомъченик Мина бил прославен от Църквата. На мястото, където почивали св. му мощи, в негова чест бил издигнат храм. Множество вярващи се стичали тук, прибягвайки към молитвеното застъпничество на светия великомъченик. Веднъж един благочестив търговец се отправил на път към храма на св. Мина. Той взел със себе си торбичка, пълна със злато, за да го дари за благоукрасяването на храма на великомъченика. По време на неговото благочестиво поклонническо пътешествие му се наложило да пренощува в един дом, където се намирал само стопанинът. Последният разбрал, че търговецът има злато и решил да го ограби и убие. Той изпълнил злия си замисъл, удушил търговеца, разрязал тялото му на части и ги сложил в кошница с намерение на сутринта да закопае своята жертва някъде около дома си. Но когато настъпило утрото, към дома на злодея се приближил на кон сам св. великомъченик Мина като въоръжен воин. Той запитал стопанина къде е търговецът, който е нощувал у него. Стопанинът отговорил, че при него никой не е нощувал. Тогава великомъченикът слязъл от коня, влязъл в дома и се доближил до кошницата с насечения на парчета труп. Със силата на своята благодат той в един миг съединил всички части на тялото в цял човек и възкресил убития. След това великомъченикът наказал злия стопанин, а възкресения от него благочестив търговец благополучно довел до своя храм там станал невидим.

Поразителни чудеса като тези, извършвани от великомъченик Мина, са съществували в Православната Църква винаги, през цялата история на християнството. И нима може да бъде другояче? Нали благодатта на Светия Дух, чрез която Господ е извършвал дивните чудеса по време на Своя земен живот, действа и днес в Православната Църква, заради чистотата на нашата вяра. Така, до неотдавна ние бяхме очевидци на необикновените чудеса, които извършваше Господ чрез великия пастир на руската земя о. Йоан Кронщадски. А какво да кажем за великите чудеса, които Господ извършваше чрез Своя славен угодник св. Серафим Саровски. Със силата на своите молитви той вдигаше страдащите от болести и недъзи буквално от смъртния одър. А преподобни Сергей Радонежки дори е възкресявал мъртви.

Тези чудесни знамения на благодатта ще пребъдват в Православната Църква до свършека на света. Те винаги ще бъдат източник на нашето утвърждаване във вярата, на упованието ни на Божието милосърдие, извор на утешение и духовно блаженство.

Но ето на какво трябва да обърнем своето внимание, възлюбени. Чудесата не са най-главният и най-висш източник на нашето блаженство. Те представляват сами по себе си външна благодат, защото действуват спасително върху нас отвън. Но чрез Тайнствата на Църквата ние получаваме от Бога вътрешната възраждаща благодат на Светия Дух, която е главният и най-висш източник на нашето блаженство, най-драгоценното благо за нас. Тази благодат е толкова скъпоценна за нас, че нейното даруване е било целта на идването на нашия Спасител в света, на Неговите кръстни страдания и смърт. За вас е по-добре Аз да си замина (т. е. да отида на кръстна смърт); защото, ако не замина, Утешителят няма да дойде при вас; ако ли замина, ще ви Го пратя (Йоан 16:7), казва Той. Тази божествена истина е разкрил прекрасно в своите творения учителят на Църквата преп. Симеон Нови Богослов.

Но ако даруването на благодатта като наше наследство е била цел на кръстната смърт на Христа, на цялото Негово домостроителство в делото на нашето спасение, то ясно е, че ние трябва да се стремим към нея, да се стремим към разкриването в себе си на тази благодат до нейните дивни прояви като към най-висша своя цел, към най-скъпоценно благо за нас. Тази истина ни поясняват св. отци на Църквата и в частност великият св. отец преп. Серафим Саровски, който казвал, че целта на целия наш християнски живот трябва да бъде придобиването на благодатта на Светия Дух. Наистина ние вече я имаме от момента на приемането и в тайнството св. Миропомазване. Но ние трябва усърдно да я възгряваме в себе си чрез изпълняване на всички Божии заповеди до такава степен, че тя да царствува в нас чрез многообразните спасителни дарования на Светия Дух. Нека по този начин се осъществяват в живота ни думите на св. ап. Павел: Както грехът царува, причинявайки смърт, тъй и благодатта да се възцари с правда за живот вечен, чрез Иисуса Христа, нашия Господ (Рим. 5:21).

Разбира се, преди всичко и повече от всичко ние трябва да се стремим да достигнем най-високата степен на проявяване в нас на възраждащата благодат, да придобием висшия дар на Светия Дух, т.е. съвършената християнска любов и кротост. Ето защо Господ, за да се съединим с Него,

преди всичко изисква от нас кротост, като казва: Дойдете при Мене... и се поучете от Мене, понеже съм кротък и смирен по сърце, и ще намерите покой за душите си (Мат. 11:28-29). А този покой не е нищо друго, освен блаженството на Небесното Христово царство. Става ясно, че без кротост ние никога няма да дойдем при Христа, няма да се съединим с Него, и тогава ще бъдем не блажени, а най-нещастни хора.

Нека помним и думите на Божественото Писание: Ето на кого ще погледна: на смирения и съкрушения духом и на трепереция пред Моето слово (Ис. 66:2). Следователно само кроткият човек се намира под особеното Божие покровителство. А това покровителство е извор на всички неизказани Божии милости към нас, на цялото наше щастие, на временното ни и вечното ни блаженство.

Оттук става ясно защо св. отци казват: "Не търси чудеса, а кротък човек, който е чудо на чудесата".

Затова, възлюбени в Христа братя и сестри, нека търсим тази кротост и към нея най-вече да се стремим. Но преди това трябва да разберем какво представлява тя. Кротостта е младенческо незлобие, и не само младенческо, но и ангелско, и не само ангелско, но дори нещо повече - божествено.

Такава кротост е имал преп. Серафим Саровски. Когато в саровския лес го нападнали трима разбойници, той хвърлил на земята брадвата, която държал, сложил кръстообразно ръце на гърдите си и кротко им казал: "Правете с мен каквото искате". Разбойниците пребили почти до смърт светия старец със собствената му брадва. А когато те били разкрити и разобличени за извършеното престъпление и след това предадени на съд, св. Серафим ходатайствувал пред властите за освобождаването им от наказание. И нещо повече - по ходатайството на преп. Серафим разбойниците били освободени от затвора. Те дошли при Божия угодник да молят за прошка и той от цялото си сърце, като роден баща, им простил.

Такава кротост имал и светител Тихон Задонски. Когато един горд и злобен чифликчия го ударил по лицето, светителят паднал в нозете му и му поискал прошка.

Такава кротост имал и знаменитият монах на Глинската обител в Русия, блаженият Теодот. Веднъж икономът на този манастир, човек много груб и

лошо отнасящ се към о. Теодот, започнал да го бие наред монастирския двор с камшик. Блаженият, вместо да побърза да избяга от икономата, тичал около него и се смеел като дете. Заради това ангелско незлобие душата на о. Теодот в същото време, когато икономът го биел, била възнесена в небесните обители и там се наслаждавала на райското блаженство. За това необикновено откровение Господ възвестил на праведния и прозорлив игумен на Глинския манастир о. архим. Инокентий, приятел на блажения о. Теодот.

Тази дивна кротост притежавал в най-голяма пълнота и съвършенство нашият Спасител. Когато Го биели по главата и по трънения венец с тръст, когато заплювали лицето Му, Господ не отвърщал глава, а кротко и мълчаливо гледал Своите мъчители. Когато започнали да Го разпъват, Той се молел за Своите палачи.

Ето към каква благодат, към какво висше и дивно нейно проявление в нас трябва да се стремим с цялото си сърце. Ако придобием тази кротост, ние ще придобием блаженството на Небесното Христово царство. Не напразно св. ап. Павел нарича възраждащата благодат, която получаваме в тайнството св. Миропомазване, залог за нашето наследство (Еф. 1:14). Тук, на земята, Бог ни дава чрез Православната Църква не цялото райско блаженство, а само залог - част от него. А след смъртта ще ни бъде дарувано цялото това блаженство, но само ако през земния си живот ние разкриваме получената от нас благодат във всички нейни проявления, дори до степента на дивна кротост и съвършена любов към ближните.

Ако постъпваме така, вътрешната възраждаща благодат на Светия Дух, която ни е дадена от Бога като многоценен талант за преумножаване, не ще бъде получена от нас напразно. Тогава тя ще даде изобилни плодове още тук, понеже ще ни съедини навеки с Христа, Извора на нашата истинска радост и на всички временни и вечни блага. А след нашата смърт тази благодат, която сме разкривали в себе си, ще премине в цялата си пълнота заедно с нас в задгробния свят. Тя ще бъде за нас брачна одежда, в която ние ще влезем в Небесния чертог, за да се насладим на вечното райско блаженство в Небесното Христово царство, с което да ни удостои Господ, по молитвите на празнувания днес от светата Църква великомъченик Мина, на всички светии, а най-вече по всесилните молитви на Божията Майка, Пречистата Дева Мария. Амин.